

# Monitoring in Spanje en Polen

## Educative and Participative Monitoring for Amphibian Conservation, EMPAC in Parque Natural la Sierra Norte de Sevilla (Spanje) en Bialowieza Forest (Polen)

De oplettende lezer van het tijdschrift RAVON en de nieuwsbrief schubben & slijm zal de laatste jaren de berichtgeving over de monitoring van amfibieën in Spanje en Polen niet zijn ontgaan. Zelf heb ik in 2014 voor het derde jaar op rij meegedraaid in een het programma van Asociacion Ambar (Amigos del Jardín Botánico el Robledo) in samenwerking met RAVON in Spanje. Daarnaast heb ik dat jaar ook geparticipeerd in de monitoringsweek in Polen, Bialowieza Forest, georganiseerd door Natura Cerca, Soontiens Ecology en Białowieza Biodiversity Academy WEJMUTKA.

De mogelijkheid om mee te draaien in deze weken is in mijn ogen een absolute win-win-situatie. Immers, je kan als vrijwilliger meedraaien in een onderzoek en daardoor veel interessante waarnemingen doen en veldervaring opdoen. En dat op plekken waar je zelf toch minder makkelijk of geheel niet mag komen met het oog op vergunningen en betredingstoestemmingen van landeigenaren. De organisatie is geholpen door de vele handen die gedurende de week het veldwerk als het goed is wat lichter maken.

En tenslotte de dieren zelf: ja, we zijn een storende factor voor een korte tijd. Maar de kennis die de organisaties verkrijgen over de betreffende soorten wegen zeker af tegen de korte mate

van verstoring die we in het veld geven. Uiteindelijk kunnen de omstandigheden en landschapsverbeteringen zeker leiden tot verdere uitbreiding en instandhouding van de specifieke onderzochte soorten. Aan het eind dus allemaal winnaars.

Een ander mooi meegenomen puntje: tijdens het onderzoek naar de amfibieën worden er uiteraard ook veel reptielen, vissen en andere fauna waargenomen. Zeker de week in Spanje staat garant voor een scala aan reptielen. Maar ook fraaie libellen, vlinders, vogels en zoogdieren worden dikwijls gezien en gefotografeerd.

De werkweken zijn, het woord zegt het al, stevig doorpakken. Echt wel anders dan een fotoreis of een herpetologisch vakantiereisje om soorten te scoren. *Hands on* mentaliteit, en aanpakken! Onder de noemer Educative and Participative Monitoring for Amphibian Conservation course konden we weer een week lang genieten van het Spaanse en Poolse landschap en hard werken gedurende de velddagen-en nachten.

### Poolse taferelen

In Polen hebben we een superweek gehad met fraai weer. Van alle mooie amfibieënwaarnemingen was de



Ribbensalamander, Spanje 2013. (Foto: Joris Drubbel)



Roodbuikvuurpad, Polen 2014. (Foto: Joris Drubbel)

## Verspreidingsonderzoek waterschildpadden Spanje

Daarnaast konden de *lucky few* dit jaar ook twee dagen meedraaien in het verspreidingsonderzoek van de waterschildpadden. De Moorse beekschildpad (*Mauremys leprosa*) komt in het gebied nog veel voor maar de immer schuwe Europese moerasschildpad (*Emys orbicularis*) zou er toch ook moeten zitten. Inmiddels zijn hiervoor vanuit Ambor fuiken aangeschaft om de aantallen en verspreiding beter in kaart te brengen.

Door de fuiken in de rivier uit te zetten, er op lettende dat er een

deel boven het water staat zodat verdrinking wordt voorkomen, en deze een dagdeel te laten staan, worden de schildpadden gevangen. De gevangen dieren werden gewogen, gemeten en voorzien van een kleine zaagsnede (welke methode mijn inziens zeker vervangen kan/moet worden door andere methodes van identificatie) om de dieren individueel te herkennen bij eventuele terug vangst.

Wij hebben geassisteerd bij het legen van de fuiken, meten en fotografisch vastleggen en het vrijlaten van de dieren.



Locatie met fuiken voor vangen waterschildpadden, Spanje 2014. (Foto: Joris Drubbel)



Goede fuikenvangst met waterschildpadden, Spanje 2014. (Foto: Joris Drubbel)



Close-up Europese moerasschildpad. (Foto: Joris Drubbel)



Het wilde oerbossenlandschap met Europese bizens, Polen 2014. (Foto: Joris Drubbel)

roodbuikvuurpad (*Bombina bombina*) uiteraard de kikkerprins.

De reptielenwaarnemingen betroffen veel ringslangen, levendbarende hagedisjes en een enkele hazelworm.

Uiteraard waren de waarnemingen van groot wild (Europese bizens, reeën en herten, zwijnen en bevers) ook super.

Het wilde landschap van de oerbossen en moerassen samen met het nog redelijk intacte plattelandlandschap en -leven, maakten het plaatje meer dan compleet.

In de avonden konden we, onder genoegdoening van een Pools bizonbiertje, de dag beschouwen en in de ochtenden met een goede kop koffie interessante lezingen bijwonen over de amfibieën alvorens weer een lange dag het veld in te gaan.

Van mijn kant uit aan RAVON en Asociacion Ambor, Natura Cerca en Soontiëns Ecology en Białowieża Biodiversity Academy WEJMUTKA een groot woord van dank!

**Joris Drubbel**